

ตอนที่ 3
บทเรียนจากต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบว่า เงินเดือนของครูนอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ ทักษะ และผลการปฏิบัติงานแล้วยังขึ้นกับปัจจัยอีกหลายประการ เช่น จำนวนนักเรียน จำนวนวันที่ทำงาน ระดับชั้นที่สอน เป็นต้น

จำนวนนักเรียนและจำนวนวันทำงานของครู

จากการศึกษาเอกสารชื่อ International Comparison of Teacher Salaries and Conditions of Employment ของ F. Howard Nelson (1994) พบว่า จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนของประเทศต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนโดยเฉลี่ย

ประเทศ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาต้น	มัธยมศึกษาปลาย
สหรัฐอเมริกา	24	26.8	25.6
แคนาดา	20	23	24
ญี่ปุ่น	30.3	36.5	-
ออสเตรเลีย	25	31	31
อังกฤษ	25	16	16
ฝรั่งเศส	23	24	29
เยอรมัน	23	28	22
เนเธอร์แลนด์	25	28	24
นอร์เวย์	19	24	24
สวีเดน	21	24	24

จากตารางจะเห็นว่าจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นของประเทศต่าง ๆ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลทำให้ภาระงานของครูแตกต่างกันด้วย นอกจากนั้นจำนวนวันที่เรียนในแต่ละสัปดาห์และในแต่ละปีของประเทศต่าง ๆ ก็แตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 จำนวนวันที่เรียนในหนึ่งสัปดาห์และจำนวนวันที่เรียนในหนึ่งปี

ประเทศ	จำนวนวันเรียนต่อสัปดาห์	จำนวนวันเรียนต่อปี
สหรัฐอเมริกา	5	180
แคนาดา	5	180 - 200
ญี่ปุ่น	6	210 - 220
ออสเตรเลีย	5 - 6	216
เบลเยียม	5	182
เดนมาร์ก	5	200
อังกฤษ	5	190
ฝรั่งเศส	5	175
เยอรมัน	5 - 6	225
อิตาลี		
ประถม - มัธยมต้น	6	215
มัธยมปลาย	5	215
เนเธอร์แลนด์	5	195
นอร์เวย์	5	185
สเปน	5	165
สวีเดน	5	178
สวิตเซอร์แลนด์	5 - 6	200 - 240

จากตารางจะเห็นว่าประเทศส่วนใหญ่เรียนสัปดาห์ละ 5 วัน มีบางประเทศที่เรียนสัปดาห์ละ 6 วัน ประเทศที่เป็นหลายรัฐหรือสหพันธรัฐนั้น จำนวนวันที่เรียนในแต่ละสัปดาห์แตกต่างกันด้วย สำหรับจำนวนวันที่เรียนในแต่ละปีก็แตกต่างกันระหว่างประเทศ

บัญชีเงินเดือนครู

จากรายงานวิจัยของเนลสัน (Nelson. 1994) เกี่ยวกับบัญชีเงินเดือนครูของประเทศต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

ออสเตรเลีย

บัญชีเงินเดือนครูในแต่ละรัฐของประเทศออสเตรเลียแตกต่างกันไม่มากนัก แต่จำนวนขั้นของเงินเดือนจะแตกต่างกันบ้าง เช่น นิวเซาท์เวลส์ วิกตอเรีย และเซาท์ออสเตรเลีย มี 12 ขั้น รัฐเวสเทอร์นออสเตรเลียมี 9 ขั้น แต่รัฐควีนส์แลนด์มี 15 ขั้น นอกจากนั้นในแต่ละรัฐจะมีขั้นพิเศษต่อจากขั้นสูงสุดอีก 1 ขั้น เป็นขั้นเงินเดือนสำหรับครูที่มีทักษะพิเศษ (Advanced Skills Teachers) เงินเดือนในขั้นนี้มีค่าเพิ่มขึ้นอีกประมาณ \$ 900 U.S. แต่ก็จะมีครูประมาณร้อยละ 30 เท่านั้นที่จะได้เงินเดือนในขั้นนี้ จะบรรจุครูใหม่ในขั้นใดขึ้นกับจำนวนปีที่เรียนฝึกหัดครูหรือเรียนทางการศึกษา เช่นกรณีของรัฐนิวเซาท์เวลส์ เรียนครู 2 ปี บรรจุในขั้นที่ 1 ถ้าเรียนครู 3, 4 หรือ 5 ปี จะบรรจุในขั้นที่ 2, 4 และ 5 ตามลำดับ และกำหนดขั้นสูงสุดของผู้ที่เรียนครู 3 ปี คือ ขั้นที่ 8 ถ้าเรียนครู 4 หรือ 5 ปีนั้น ขั้นสูงสุดคือขั้นที่ 12 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของบัญชีเงินเดือน นั่นคือถ้าเรียนครู 3 ปี มีขั้นเงินเดือน 7 ขั้น ขั้นต้นคือ \$ 24,871 ขั้นสูงสุดคือ \$ 33,264 ถ้าเรียนครู 4 ปี มีขั้นเงินเดือน 9 ขั้น ขั้นต้นคือ \$ 27,580 และขั้นสูงสุดคือ \$38,950

แคนาดา

บัญชีเงินเดือนครูในประเทศแคนาดาแตกต่างกันตามแต่ละรัฐ นอกจากนั้นยังแตกต่างกันตามพื้นที่หรือตามแต่ละเมืองในรัฐเดียวกันด้วย แต่ละรัฐมีจำนวนขั้นของเงินเดือนไม่เท่ากัน เช่น รัฐแมนิโตบา มี 10 ขั้น รัฐบริติช โคลัมเบีย, ออนแทรีโอ และนิวบรันสวิก มี 11 ขั้น รัฐอัลเบอร์ตา มี 12 ขั้น แต่รัฐควิเบก มี 15 ขั้น แต่ละรัฐจะกำหนดเงินเดือนขั้นต้นและขั้นสูงสุด บุคคลที่เรียนครู 4 ปี และ 5 ปี จะบรรจุในขั้นที่ต่างกัน และขั้นสูงสุดก็จะแตกต่างกันด้วย เช่น กรณีของรัฐอัลเบอร์ตา ที่เมืองเอดมอนตัน เรียนครู 4 ปี ขั้นเริ่มต้นคือ \$ 30,451 ขั้นสูงสุดคือ \$ 50,098 แต่ถ้าเรียนครู 5 ปี ขั้นต้นคือ \$ 32,302 และขั้นสูงสุดคือ \$ 52,809 ซึ่งแต่ละกลุ่มมีขั้นเงินเดือน 12 ขั้นเท่ากัน

เดนมาร์ก

เงินเดือนครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้นของประเทศเดนมาร์กมี 17 ชั้น ครูในกรุงโคเปนเฮเกนและปริมณฑลจะมีเงินเดือนสูงกว่าครูในเขตชนบท ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีเงินเดือนสูงกว่าครูประถมในขั้นต้นร้อยละ 14 และสูงกว่าเงินเดือนในขั้นสูงสุดร้อยละ 21 เงินเดือนขั้นสูงสุดจะมากกว่าเงินเดือนขั้นต้นประมาณ 1.34 เท่า สำหรับครูในชนบทและประมาณ 1.28 เท่า สำหรับครูในโคเปนเฮเกนและปริมณฑล

ฝรั่งเศส

ครูประถมศึกษาของประเทศฝรั่งเศสคือ Professeurs Des Ecoles สำหรับครูมัธยมศึกษาคือ Professeurs Certifie ทั้งครูประถมและครูมัธยมมีเงินเดือนขั้นต้นเท่ากัน และเงินเดือนขั้นสูงสุดเท่ากัน เงินเดือนขั้นสูงสุดประมาณ 1.91 เท่าของขั้นต้น ครูบางคนอาจมีเงินเดือนขั้นถึงขั้นสูงสุดภายใน 20 ปี แต่บางคนอาจต้องใช้เวลาถึง 30 ปี ครูที่ขึ้นเงินเดือนได้เร็วพิจารณาจากการเป็นสาขาขาดแคลนและจากการประเมินผลการสอน ครูที่ขึ้นเงินเดือนได้เร็วมีประมาณร้อยละ 20

เยอรมัน

เงินเดือนครูในประเทศเยอรมันโดยปกติแล้วจะใช้เวลา 28 ปีจึงจะถึงขั้นสูงสุด แต่ครูประถมศึกษามักจะบรรจุในขั้นที่ 3 จึงใช้เวลา 22 ปีจึงจะถึงเงินเดือนขั้นสุดท้าย สำหรับครูมัธยมนั้นมักจะบรรจุในขั้นที่ 4 จึงใช้เวลา 21 ปี จึงจะถึงเงินเดือนขั้นสุดท้าย ครูมัธยมศึกษาตอนปลาย (Gymnasium) ได้รับเงินเดือนมากกว่าครูมัธยมศึกษาตอนต้น ในขณะที่เดียวกันครูมัธยมศึกษาตอนต้นก็ได้รับเงินเดือนมากกว่าครูประถมศึกษา ครูทุกคนจะได้รับ Ortszuschlag หรือเงินช่วยเหลือครอบครัว (family allowance) ซึ่งจ่ายตามขนาดของครอบครัว แม้แต่ครูโสดก็ได้รับเงินเดือนครูในเยอรมันจ่ายปีละ 13 ครั้ง

ญี่ปุ่น

บัญชีเงินเดือนของครูในประเทศญี่ปุ่นมี 35 ชั้น ครูประถมและครูมัธยมศึกษาตอนต้นใช้บัญชีหนึ่ง ครูมัธยมศึกษาตอนปลายใช้อีกบัญชีหนึ่ง ครูปริญญาตรีจะบรรจุในขั้นที่ 1 ครูปริญญาโทบรรจุในขั้นที่ 4 และครูปริญญาเอกบรรจุในขั้นที่ 8 เงินเดือนของครูมัธยมปลายมากกว่าเงินเดือนของครูประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น เงินเดือนขั้นสูงสุดของครูประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นมากเป็น 2.44 เท่าของเงินเดือนขั้นต้น ในทำนองเดียวกันเงินเดือนขั้นสูงสุดของครูมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 2.55 เท่าของเงินเดือนขั้นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าประมาณ 2 ใน 3 ของครูญี่ปุ่นจะได้รับโบนัสเป็นรายปีซึ่งมีมูลค่าเท่ากับเงินเดือน 4.5 เดือน

บทเรียนจากนิวซีแลนด์

นิวซีแลนด์ได้ปรับโครงสร้างของเงินเดือนใหม่และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2542 มีบัญชีเงินเดือนในระดับประถมศึกษาได้แยกเงินเดือนออกดังนี้ (Circular. 1998/10 ; 1998/12 ; 1998/17)

1. ครูใหญ่ (principals)
2. รองครูใหญ่ (deputy principals)
3. ผู้ช่วยครูใหญ่ (assistant principals)
4. ครูอาวุโส (senior teachers)
5. ครู

เงินเดือนครูใหญ่แบ่งออกเป็น 9 ระดับ (grade) คือ U1 ถึง U9 แต่ละระดับมีขั้นเดียว เงินเดือน U1 คือ \$ 52,000 และเงินเดือน U9 คือ \$ 90,000 นอกจากนั้นครูใหญ่ยังได้เงินเพิ่ม เช่น U1 มีเงินเพิ่มระหว่าง \$ 620 - 1,356 สำหรับ U9 มีเงินเพิ่มระหว่าง \$ 9,519 - 10,710

เงินเดือนของรองครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่จ่ายที่ขั้นสูงสุดของฐานเงินเดือน (base scale) คือ \$ 47,100 บวกด้วยเงินที่มีสูตรในการคิดคำนวณ สำหรับเงินเดือนของครูธรรมดา มี 11 ขั้น จะบรรจุที่ขั้นใดขึ้นกับวุฒิและประสบการณ์และจะไปถึงขั้นสูงสุดตามที่กำหนด เช่น บุคคลที่บรรจุในขั้นที่ 3 คือ \$ 24,000 จะมีเงินเดือนสูงสุดในขั้นที่ 9 คือ \$ 39,000 (มีขั้นเงินเดือน 7 ขั้น) หรือบรรจุในขั้นที่ 4 คือ \$ 26,000 จะมีเงินเดือนสูงสุดในขั้นที่ 10 คือ \$ 42,000 ซึ่งมีขั้นเงินเดือน 7 ขั้นเท่ากัน

บทเรียนจากสหรัฐอเมริกา

เงินเดือนครูและผู้บริหารแตกต่างกันไปแต่สะท้อนกัน โดยมากจะแยกเงินเดือนครูและผู้บริหารออกจากกัน เงินเดือนครูสามารถแยกออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้ (Webb, Montello and Norton. 1994 ; Rebore. 1998)

1. จำแนกตามวุฒิและประสบการณ์
2. จำแนกตามความรู้และทักษะ

แต่ละลักษณะมีสาระโดยสรุปดังนี้

เงินเดือนครูจำแนกตามวุฒิและประสบการณ์

บัญชีเงินเดือนครูลักษณะนี้จะแบ่งบัญชีเงินเดือนออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะของวุฒิ และจำนวนหน่วยกิตระดับปริญญาโท แต่ละกลุ่มจะมีจำนวนขั้นเงินเดือนแตกต่างกัน เมื่อได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงสุดของกลุ่มที่ 1 แล้วไม่สามารถจะไปรับเงินเดือนในกลุ่มที่ 2 ได้ ถ้าหากไม่ศึกษาเพิ่มเติม วิธีการนี้จะกระตุ้นให้ครูเรียนสูงขึ้น ตัวอย่างเช่น

กลุ่มที่ 1 จบปริญญาตรี มีจำนวน 10 ขั้น

กลุ่มที่ 2 จบปริญญาตรีและเรียนปริญญาโทอีก 15 หน่วยกิต มีจำนวน 11 ขั้น

กลุ่มที่ 3 จบปริญญาโทและมีประสบการณ์ 2 ปี มีจำนวน 10 ขั้น

กลุ่มที่ 4 จบปริญญาโทและเรียนเพิ่มอีก 15 หน่วยกิต มีจำนวน 13 ขั้น

กลุ่มที่ 5 จบปริญญาเอกและมีประสบการณ์ 3 ปี มีจำนวน 17 ขั้น

โดยที่แต่ละกลุ่มมีเงินเดือนแต่ละขั้นไม่เท่ากัน ในกรณีของเมืองเมซา (Mesa) รัฐแอริโซนา แบ่งบัญชีเงินเดือนออกเป็น 9 กลุ่ม เช่น กลุ่มปริญญาตรี กลุ่มปริญญาตรี + 15 หน่วยกิต กลุ่มปริญญาตรี + 30 หน่วยกิต กลุ่มปริญญาตรี + 45 หน่วยกิต หรือปริญญาโท เป็นต้น โดยมีกลุ่มปริญญาตรีมี 5 ขั้น กลุ่มปริญญาโทมี 11 ขั้น กลุ่มปริญญาเอกมี 13 ขั้น โดยที่กลุ่มประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (EdS) และกลุ่มปริญญาเอกจะมีขั้นทะลุอีก 3 ขั้น การที่จะเลื่อนเงินเดือนไปถึงขั้นทะลุได้จะพิจารณาจากการประเมินและจำนวนปีที่ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุด

เงินเดือนครูจำแนกตามความรู้และทักษะ

บัญชีเงินเดือนครูในลักษณะนี้จำแนกตามความรู้และทักษะโดยสร้างบันไดอาชีพ ตัวอย่างของรัฐเทนเนสซี จะแบ่งเงินเดือนเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. ครูปฏิบัติการ (Apprentice Teacher)

2. ครูอาชีพ (Professional Teacher)

3. ครูอาวุโส (Senior Teacher)

4. ครูต้นแบบ (Master Teacher)

เงินเดือนขั้นต้น

ในแต่ละประเทศนั้นเงินเดือนขั้นต้นของครูแตกต่างกันทั้งนี้อาจเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเงินเดือนและระดับของค่าครองชีพ จากการสังเคราะห์งานวิจัยของเนลสัน (Nelson, 1994) ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 11 บัญชีเงินเดือนครูขั้นต้นในหนึ่งปี (เป็นดอลลาร์อเมริกา)

ประเทศ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย
สหรัฐอเมริกา	22,171	22,171
ออสเตรเลีย	20,279	20,279
แคนาดา		
ออนแทรีโอ	24,522	39,225
ควิเบค	22,078	22,078
ญี่ปุ่น	17,743	17,958
อังกฤษ	17,444	17,444
ออสเตรเลีย	16,514	20,995
เบลเยียม	17,919	22,007
ฝรั่งเศส	17,079	17,537
เยอรมัน	26,800	31,340
อิตาลี	15,522	16,963
เนเธอร์แลนด์	16,522	23,742
สเปน	23,696	27,677
สวีตเซอร์แลนด์		
ในเมือง	30,583	39,370
ชนบท	25,220	37,782
เดนมาร์ก	20,800	26,525
เนอรเวย์	17,490	21,665
สวีเดน	17,175	22,009
ฮ่องกง	18,108	20,973
ไต้หวัน	15,060	15,060
อินเดีย	1,453	2,123
ปากีสถาน	971	1,537

จากตารางจะเห็นความแตกต่างของเงินเดือนขั้นต้นระหว่างประเทศต่าง ๆ นอกจากนั้นยังเห็นแนวโน้มที่เงินเดือนของครูระดับมัธยมศึกษาสูงกว่าเงินเดือนของครูระดับประถมศึกษาด้วย

สรุป

บัญชีเงินเดือนของครูประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่จัดเป็นขั้นของเงินเดือนที่มีขั้นต้นและขั้นสูงสุด โดยฝรั่งเศสให้ครูประถมและมัธยมมีเงินเดือนขั้นต้นเท่ากัน และเงินเดือนขั้นสูงสุดเท่ากัน เดนมาร์ก, เยอรมัน, ญี่ปุ่นให้ครูมัธยมศึกษาตอนปลายมีเงินเดือนสูงกว่าครูมัธยมศึกษาตอนต้นและครูประถมศึกษา ส่วนออสเตรเลียมีขั้นพิเศษต่อจากขั้นสูงสุดอีก 1 ขั้น สำหรับครูที่มีทักษะพิเศษ แคนาดาให้บุคคลที่ใช้เวลาเรียนครูต่างกันจะบรรจุในขั้นที่แตกต่างกันและขั้นสูงสุดก็จะแตกต่างกันด้วย และนิวซีแลนด์ จะบรรจุครูชั้นใดชั้นกับวุฒิและประสบการณ์ สำหรับสหรัฐอเมริกาเงินเดือนครูจะแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะของวุฒิและประสบการณ์กับตามลักษณะของความรู้และทักษะในแต่ละกลุ่มมีจำนวนขั้นเงินเดือนไม่เท่ากัน กล่าวโดยสรุปแล้วเงินเดือนขั้นต้นของครูจะแตกต่างกันและเงินเดือนของครูมัธยมจะสูงกว่าเงินเดือนของครูประถมศึกษา

